

Как да опазим нашето културно-историческо наследство, за да го покажем на света и да го предадем на идните поколения?

„Един народ, който има съзнание, култура, писменост, наука, непременно ще има светла и трайна бъднина!“

Васил Друмев

Със създаването на интернет, компютърните технологии навлизат трайно и сериозно в начините, както за съхранение и опазване, така и в развитието и разпространението на културното наследство. В съвременния ни свят са дигитализирани музейни колекции, библиотеки, създават се виртуални галерии, усъвършенства се социокомуникативния процес на културното наследство, максимално се улеснява достъпа до културните ценности за обществото, което само по себе си води до по-голям интерес на общността към културното богатство.

Неоспоримо значение за културната идентичност на всяко общество в условията на глобализация се свят са неговите културни паметници и изобщо културното му богатство. Стабилността и израстването на обществото силно се влияе от всички богати на духовна или религиозна стойност обекти, ландшафтове и сгради. Те са носители на национална ни гордост. Тяхното опазване, реставриране и използване трябва да бъде синхронизирано с устойчивото използване на природни и направени от човека ресурси. Устойчивото развитие на културно и природно наследство се разглежда и в различни документи, конвенции, препоръки на редица международни организации. Те определят като необходимо, синхронизирането между икономиката, околната среда и социалните нужди. Според редица препоръки и резолюции на Съвета на Европа, Европа има нужда от изготвяне на общоприети начини на управление на наследството и в посока устойчивото развитие на културното наследство, стратегия за културен туризъм. Трайния прогрес на културното и природно наследство ще се гарантира с достигане на пълния капацитет на следните три основни принципа: икономическо развитие, социално равенство и опазване на околната среда.

За пренасянето на културно-историческото наследство от една епоха в друга, органите занимаващи се с него трябва да изградят оптимална приемственост между поколенията. Културното и природно наследство ще бъде съхранено и използвано като

фактор на развитие на местно или регионално ниво, тогава когато физическата му цялост бъде съхранена и когато посланието което носи бъде успешно предадено и асимилирано от съвременното общество. Добре съхраненото културно и природно богатство е предпоставка за развитието на културен туризъм. В една от конвенциите си за опазване на нематериалното културно богатство ЮНЕСКО отбелязва процесите, които оказват влияние върху устойчивото развитие на богатството. Това са усъвършенстване на знанията и уменията на хората, опита и творчеството, които остават за идните поколения и резултата от човешката дейност. Изпълнени тези препоръки затвърдяват културната идентичност на населението и създават предпоставки за изпълнение на задачите по опазване на културните богатства. Друга предпоставка за устойчиво развитие както на културното наследство, така и на обществото е правилното стопанисване на ландшафта. Като част от културното природно богатство неговото експлоатиране трябва да е в хармонично равновесие с околната среда и икономическото развитие. Особено благоприятно за икономическото развитие на недобре развитите райони е осъществяването на културния туризъм в тях. Доброто управление на културните пейзажи, обекти и маршрути, е когато се използват успешни мерки за контрол и грижа. За тази цел са изготвени редица препоръки, следването на които трябва да направи изграждането и развиването на културния туризъм по-лесно и устойчиво:

- строго определяне на различните обществени идентичности и разнообразието от култури (градски, селски, развити и не дотам развити), и тяхното взаимодействие като така се развива и партньорството между отделните населени места в Европа
- популяризиране и рекламиране на културни ценности и разясняване ползите от културния туризъм в цялото общество
- коментар и анализ на проблемите свързани с унищожаването на природно-културни пейзажи от големите строителни проекти

Гарантиране на устойчивост при опазването на културно-историческото наследство на страната ни би се осъществило чрез: постоянно напомняне за традициите, фолклора, народните занаяти и умения, с които е свързано културното наследство; увеличаване на търсенето на хора с професионален опит в областта на опазване, съхраняване и използване на културно-историческите и природни богатства; отчитане на изходящите и приходящите активи за различните културно-исторически и природо-

научни обекти. Основни елементи при разработването на тактики за подобрене са: понижаване на рисковете за природно наследство като се набляга на неговата значимост за устойчивото развитие; прокарване на успешни методи за туризъм, който заедно с отдиha развива духовния и умствен потенциал на хората.

Като обществена ценност, културното наследство и неговата значимост прерастват в основен фактор за развитието на обществото в условията на глобализация. То е своеобразен ресурс за духовно израстване и категоричен гарант за устойчивото развитие на обществото. Неговото опазване, съхранение и разпространение според мен трябва да бъде приоритет на всяка държавна политика, като отношенията на държавата към собственото и културно и природно богатство е белег за политическа мъдрост. С навлизането на новите технологии и интернет в сферата на културното наследство и дейността по опазване и съхранение се появяват и нови тенденции за културни политики свързани с нарастващата роля на културното наследство във всяко общество. Културната политика у нас е децентрализирана, отговорността за културните и природни обекти, различни учреждения като читалища, музеи, архиви, библиотеки е разпръсната между държавните институции и в следствие на това комуникацията между тях е нарушена. Когато държавата и нейните управленски елити не предприемат по-добри начини за управление на богатия културно-исторически ресурс, който притежаваме, той ще намалява прогресивно докато обществото ни бавно губи своята памет и идентичност. Уповавайки се на културното си наследство едно общество (държава, нация) ще успее да съхрани своята идентичност и трудно може тя да се стопи в условията на глобализация. Съвременното общество е длъжно да запази и обогати за бъдещите поколения културните богатства, като с това не само обществото търпи развитие, но и се съкращава дистанцията между поколенията.

Розалия Иванова